

OPINIE CONCORDANTĂ,

formulată în temeiul articolului 27 alineatul (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 67 din Codul jurisdicției constituționale

Prin Hotărârea nr. 23 din 15 octombrie 2024 Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de dl judecător Constantin Chilian, în dosarul nr. 2-741/2023, pendinte la Judecătoria Ungheni, sediul central, și a declarat neconstituțională omisiunea legislativă, dedusă din prevederile articolului 108 din Codul familiei, de a reglementa un mecanism de indexare a pensiei de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă.

Totodată, pentru a evita o denegare a dreptății, Curtea a stabilit o soluție provizorie, și anume, până la reglementarea unui mecanism de către Parlament, pensia de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă se va indexa potrivit mecanismului de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public, reglementat de articolul 13 alin. (2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Sunt de acord cu considerentele și soluția adoptată de Curtea Constituțională, pentru care am votat.

Totodată, consider că mecanismul de indexare a pensiei de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă, ca o măsură temporară, potrivit mecanismului de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public, reglementat de art.13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu este în concordanță deplină cu considerentele din hotărâre.

A admite aplicarea aceluiași mecanism de indexare pentru pensiile de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă și pentru pensiile din sistemul public, chiar și ca o soluție provizorie, până la reglementarea unui mecanism de către Parlament, înseamnă, în opinia mea, a admite o desconsiderare temporară a principiului interesului superior al copilului dedus din conținutul articolelor 3 și 18 din Convenția ONU pentru drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în coroborare cu articolele 4, 23 și 48 din Constituția Republicii Moldova.

Cu referire la această soluție, am pledat pentru un mecanism provizoriu de indexare a pensiei de întreținere a copilului minor reieșind **din rata medie anuală a inflației**, stabilită și publicată de Biroul Național de Statistică, o măsură mai adecvată să asigure majorarea valorii pensiei în funcție de dinamica prețurilor la produsele și serviciile de bază și o protecție mai mare pentru copii față de riscul devalorizării în timp a banilor și față de fluctuațiile economice care ar putea să influențeze nivelul lor de trai.

Statutul special și dependent al copiilor impune necesitatea de a le acorda o protecție deosebită, care include și preocuparea pentru bunăstarea lor.

Unul din principiile de asigurare a drepturilor copilului se referă la respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului, care presupune asigurarea unor condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află. Principiul interesului superior al copilului prevalează în toate situațiile și trebuie respectat atunci când se identifică remediile efective pentru protecția și dezvoltarea copilului.

În acest context, reținând că autoritățile statului au obligația de a promova și de a proteja drepturile copilului, de a spori implementarea Convenției ONU pentru drepturile copilului, am apreciat că, în această cauză, se impune o abordare distinctă a indexării pensiei de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă față de pensiile din sistemul public.

În Hotărârea nr.23 din 15 octombrie 2024 Curtea a analizat, în comparație cu alte state europene, situația indexării pensiei de întreținere a copilului minor stabilită în sumă fixă, din care se observă că, în mare parte, indexarea se face de drept, și nu la cerere, în funcție de rata inflației sau de nivelul material de existență ori de salariul mediu, fiind reglementate mecanisme cu respectarea interesului superior al copilului.

În alte cauze care au fost pe rolul Curții Constituționale a Republicii Moldova, de exemplu, în Hotărârile nr. 21 din 6 decembrie 2022 și nr.12 din 8 august 2023, Curtea a conchis că sunt constituționale prevederile articolelor 12 alin. (15), 29 alin. (2) și Anexa nr. 4 Tabelul 1 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor, a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a procurorilor este obligatorie și se bazează, cel puțin, pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.

În concluzie, în scopul promovării și protejării principiului interesului superior al copilului, consider că soluția propusă de mine a fost un remediu provizoriu mai adecvat, care le va permite copiilor de a beneficia de o întreținere efectivă din partea părintelui, în corespundere cu articolul 48 în coroborare cu articolele 4 și 23 din Constituția Republicii Moldova și articolele 3 și 18 din Convenția ONU pentru drepturile copilului.

Judecător constituțional

Viorica PUICA